

Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim pitanjima

Glava prva OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovaj zakon sadrži pravila o određivanju mjerodavnog prava za statusne, porodične i imovinske odnosno druge materijalnopravne odnose s međunarodnim elementom.

Ovaj zakon sadrži i pravila o nadležnosti sudova i drugih organa Republike Hrvatske za raspravljanje odnosa iz stavaka 1, ovog članka, pravila postupka i pravila za priznanje i izvršenje stranih sudskih i arbitražnih odluka.

Članak 2.

Ako u ovom zakonu nema odredbe o pravu mjerodavnom za neki odnos iz članka 1. stavaka 1. ovog zakona, odgovarajuće se primjenjuju odredbe i načela ovog zakona, načela pravnog poretka Republike Hrvatske i načela međunarodnoga privatnog prava.

Članak 3.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na odnose iz članka 1. ovog zakona ako su oni regulirani drugim saveznim zakonom ili međunarodnim ugovorima.

Članak 4.

Ne primjenjuje se pravo strane države ako bi njegov učinak bio suprotan Ustavu Republike Hrvatske utvrđenim osnovama državnog uređenja.

Članak 5.

Ne primjenjuje se pravo strane države koje bi bilo mjerodavno prema odredbama ovoga ili drugoga saveznog zakona ako bi cilj njegove primjene bio izbjegavanje primjene prava Republike Hrvatske.

Članak 6.

Ako bi prema odredbama ovog zakona trebalo primijeniti pravo strane države, uzimaju se u obzir njegova pravila o određivanju mjerodavnog prava.

Ako pravila strane države o određivanju mjerodavnog prava uzvraćaju na pravo Republike Hrvatske, primijenit će se pravo Republike Hrvatske, ne uzimajući u obzir pravila o određivanju mjerodavnog prava.

Članak 7.

Ako ovim ili drugim saveznim zakonom nije drugačije određeno smatra se da su pravni posao i pravna radnja u pogledu oblika pravovaljani, ako su pravovaljani bilo po pravu mjesta gdje je pravni posao sklopljen odnosno pravna radnja poduzeta, bilo po pravu koje je mjerodavno za sadržaj pravnog posla odnosno pravne radnje.

Članak 8.

Za zastaru mjerodavno je pravo koje je mjerodavno za sadržaj pravnog posla odnosno pravne radnje.

Članak 9.

Pravo strane države primjenjuje se prema smislu i pojmovima što ih sadrži.

Članak 10.

Ako je mjerodavno pravo države čiji pravni poredak nije jedinstven a pravila ovog zakona ne upućuju na određeno pravno područje u toj državi, mjerodavno pravo određuje se, prema pravilima toga pravnog poretka.

Ako se mjerodavno pravo države čiji pravni poredak nije jedinstven ne može utvrditi na način predviđen u stavku 1. ovog članka, mjerodavno je pravo područja u toj državi s kojim postoji najbliža veza.

Članak 11.

Ako osoba koja je državljanin Republike Hrvatske ima i državljanstvo neke druge države, za primjenu ovog zakona smatra se da ima samo državljanstvo Republike Hrvatske.

Ako osoba koja nije državljanin Republike Hrvatske ima dva strana državljanstva ili više stranih državljanstava, za primjenu ovog zakona smatra se da ima državljanstvo one države čiji je državljanin i u kojoj ima prebivalište.

Ako osoba iz stavaka 2. ovog članka nema prebivalište ni u jednoj od država čiji je državljanin, za primjenu ovog zakona smatra se da ima državljanstvo one države čiji je državljanin i s kojom je u najbližoj vezi.

Članak 12.

Ako osoba nema državljanstvo ili se njezino državljanstvo ne može utvrditi, mjerodavno pravo određuje se prema njezinu prebivalištu.

Ako osoba iz stavaka 1. ovog članka nema prebivalište ili se ono ne može utvrditi, mjerodavno pravo određuje se prema njezinu boravištu.

Ako se ni boravište osobe iz stavaka 1. ovog članka ne može utvrditi, mjerodavno je pravo Republike Hrvatske.

Članak 13.

Sud ili drugi nadležni organ po službenoj će dužnosti utvrditi sadržaj stranoga mjerodavnog prava.

Organ iz stavka 1. ovoga članka može zatražiti obavijesti o stranom pravu od Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske.

Stranke u postupku mogu podnijeti i javnu ispravu o sadržaju stranog prava.

Glava druga MJERODAVNO PRAVO

Članak 14

Za **pravnu i poslovnu sposobnost** fizičke osobe mjerodavno je pravo države čiji je ona državljanin.

Fizička osoba koja bi prema pravu države čiji je ona državljanin bila poslovno nesposobna poslovno je sposobna ako ima poslovnu sposobnost po pravu mjesta gdje je nastala obveza.

Za lišenje ili ograničenje poslovne sposobnosti fizičke osobe mjerodavno je pravo iz stavaka 1. ovog članka. Odredba stavaka 2. ovog članka ne primjenjuje se na porodične i nasljedne odnose.

Članak 15.

Za stavljanje pod **starateljstvo** i prestanak starateljstva, te za odnose između staratelja i osobe pod starateljstvom (štićenika), mjerodavno je pravo države čiji je državljanin osoba pod starateljstvom.

Privremene zaštitne mjere prema stranom državljaninu i prema osobi bez državljanstva koji se nalaze u Republici Hrvatskoj određuju se po pravu Republike Hrvatske i traju dok nadležna država ne donese odluku i ne poduzme potrebne mjere.

Odredba stavaka 2, ovog članka primjenjuje se i što se tiče zaštite imovine odsutnoga stranog državljanina i osobe bez državljanstva koja se nalazi na teritoriju Republike Hrvatske.

Članak 16.

Za **proglašenje nestale osobe umrlom** mjerodavno je pravo države čiji je državljanin bila ta osoba u vrijeme nestanka.

Članak 17.

Pripadnost pravne osobe određuje se po pravu države po kojem je ona osnovana.

Ako pravna osoba ima stvarno sjedište u drugoj državi, a ne u onoj u kojoj je osnovana i po pravu te druge države ima njezinu pripadnost, smatrat će se pravnom osobom te države.

Članak 18.

Za **vlasničkopravne odnose** i druga prava na stvarima, te na pravo raspolaganja stvarima u društvenom vlasništvu, mjerodavno je pravo mjesta gdje se stvar nalazi.

Za odnose iz stavaka 1. ovog članka u pogledu stvari koje su u prijevozu mjerodavno je pravo mjesta odredišta (opredjeljenja).

Za odnose iz stavaka 1. ovog članka na prijevoznim sredstvima mjerodavno je pravo države čiju državnu pripadnost imaju ta sredstva, ako propisima Republike Hrvatske nije drugačije određeno.

Članak 19.

Za **ugovor** mjerodavno je pravo što su ga izabrale ugovorne strane, ako ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Članak 20.

Ako nije izabrano mjerodavno pravo i ako posebne okolnosti slučaja ne upućuju na drugo pravo, kao mjerodavno pravo primjenjuje se:

- 1) za ugovor o prodaji pokretnih stvari - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište prodavaoca;
- 2) za ugovor o djelu odnosno za ugovor o gradnji - pravo mjesto gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište poslenika (poduzimača);
- 3) za ugovor o punomoći - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište opunomoćenika;
- 4) za ugovor o posredovanju - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište posrednika;
- 5) za ugovor o komisyonu - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište komisyonara;
- 6) za ugovor o otpremanju (špediciji) - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište otpremnika;
- 7) za ugovor o zakupu pokretnih stvari - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište zakupodavca;
- 8) za ugovor o zajmu - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište zajmodavca;
- 9) za ugovor o posluži - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište poslugodavca;
- 10) za ugovor o ostavi - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište ostavoprimca (depozitara);
- 11) za ugovor o uskladištenju - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište skladištara;
- 12) za ugovor o prijevozu - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište prevozioca (vozara);

13) za ugovor o osiguranju - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište osiguratelja;

14) za ugovor o autorskom pravu - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište autora;

15) za ugovor o poklonu - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište poklonodavca;

16) za burzovne poslove - pravo sjedišta burze;

17) za ugovor o samostalnim bankarskim garancijama - pravo mjesta gdje se u vrijeme sklapanja ugovora nalazilo sjedište davaoca garancije;

18) za ugovor o prijenosu tehnologije (licencija i dr.) - pravo mjesta gdje se u vrijeme sklapanja ugovora nalazilo sjedište primaoca tehnologije;

19) za imovinska potraživanja iz ugovora o radu - pravo države u kojoj se rad obavlja ili se obavljao; 20) za ostale ugovore - pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište ponudioca.

Članak 21.

Za ugovore koji se odnose na nekretnine isključivo je mjerodavno pravo države na čijem se teritoriju nalazi nekretnina.

Članak 22.

U odnosima između ugovornih strana, ako ugovorne strane nisu drugačije ugovorile, pravo iz članka 20. ovog zakona mjerodavno je i za:

- 1) određivanje časa od kojega stjecatelj odnosno preuzimatelj pokretne stvari ima pravo na proizvode i plodove stvari;
- 2) određivanje časa od kojega stjecatelj odnosno preuzimatelj snosi rizik u vezi sa stvarima.

Članak 23.

Pravo mjesta gdje se stvar mora predati mjerodavno je, ako ugovorne strane nisu drugačije ugovorile, za način predaje stvari i za mjere koje treba poduzeti ako se odbije preuzimanje stvari.

Članak 24.

Na učinak **ustupanja potraživanja ili preuzimanja** duga prema dužniku odnosno vjerovniku koji nisu sudjelovali u ustupanju odnosno preuzimanju primijenit će se pravo koje je mjerodavno za potraživanje odnosno dug.

Članak 25.

Na akcesorni pravni posao, ako nije drugačije određeno, primijenit će se pravo mjerodavno za glavni pravni posao.

Članak 26.

Za **jednostrani pravni posao** mjerodavno je pravo države dužnikova prebivališta odnosno sjedišta.

Članak 27.

Na **stjecanje bez osnove** primjenjuje se pravo mjerodavno za pravni odnos koji je nastao, bio očekivan ili pretpostavljen, u povodu kojega je nastalo stjecanje.

Za poslovodstvo bez naloga mjerodavno je pravo mjesta gdje je radnja poslovođe izvršena.

Za obveze iz upotrebe stvari bez poslovodstva te za ostale izvanugovorne obveze koje ne potječu iz odgovornosti za štetu mjerodavno je pravo mjesta gdje su se dogodile činjenice koje su uzrokovale obvezu.

Članak 28.

Za **izvanugovornu odgovornost za štetu**, ako za pojedine slučajeve nije drugačije određeno, mjerodavno je pravo mjesta gdje je radnja izvršena ili pravo mjesta gdje je posljedica nastupila, ovisno o tome koje je od ta dva prava povoljnije za oštećenika.

Pravo iz stavaka 1. ovog članka mjerodavno je i za izvanugovornu odgovornost za štetu koja je nastala u vezi s pravnim odnosima iz članka 27. ovog zakona.

Za protupravnost radnje mjerodavno je pravo mjesta gdje je radnja izvršena ili gdje je posljedica nastupila, a ako je radnja izvršena ili je posljedica nastupila na više mjesta - dovoljno je da je radnja protupravna po pravu bilo kojega od tih mjesta.

Članak 29.

Ako je događaj iz kojeg proizlazi obveza za naknadu štete nastao na brodu, na otvorenom moru ili u zrakoplovu, pravom mjesta gdje su se dogodile činjenice koje su uzrokovale obvezu naknade štete smatra se pravo države čiju pripadnost brod ima odnosno pravo države u kojoj je zrakoplov registriran.

Članak 30.

Za **nasljeđivanje** mjerodavno je pravo države čiji je državljanin bio ostavitelj u vrijeme smrti.

Za sposobnost za pravljenje oporuke mjerodavno je pravo države čije je državljanstvo oporučitelj imao u trenutku sastavljanja oporuke.

Članak 31

Oporuka je pravovaljana u pogledu oblika ako je pravovaljana po jednom od ovih prava:

- 1) po pravu mjesta gdje je oporuka sastavljena;
- 2) po pravu države čiji je državljanin bio oporučitelj bilo u vrijeme raspolaganja oporukom bilo u vrijeme smrti;

- 3) po pravu oporučiteljeva prebivališta bilo u vrijeme raspolaganja oporukom bilo u vrijeme smrti;
- 4) po pravu oporučiteljeva boravišta bilo u vrijeme raspolaganja oporukom bilo u vrijeme smrti;
- 5) po pravu Republike Hrvatske;
- 6) za nekretnine - i po pravu mjesta gdje se nekretnine nalaze.

Opozivanje oporuke pravovaljano je što se tiče oblika ako je taj oblik pravovaljan bilo po kojem pravu prema kojem je, u skladu s odredbama stavaka 1. ovog dana, oporuka mogla biti pravovaljana sastavljena.

Članak 32.

U pogledu **uvjeta za sklapanje braka** mjerodavno je, za svaku osobu, pravo države čiji je ona državljanin u vrijeme stupanja u brak.

I kad postoje uvjeti za sklapanje braka po pravu države čiji je državljanin osoba koja želi sklopiti brak pred nadležnim organom Republike Hrvatske neće se dopustiti sklapanje braka ako, što se tiče te osobe, postoje po pravu Republike Hrvatske smetnje koje se odnose na postojanje ranijeg braka, srodstvo i nesposobnost za rasuđivanje.

Članak 33.

Za **oblike braka** mjerodavno je pravo mjesta u kojem se brak sklapa.

Članak 34.

Za **nevažnost braka** (nepostojanje i ništavost mjerodavno je bilo koje pravo po kojem je brak sklopljen u smislu članka 32. ovog zakona.

Članak 35.

Za **razvod braka** mjerodavno je pravo države čiji su državljani oba bračna druga u vrijeme podnošenja tužbe.

Ako su bračni drugovi državljani različitih država u vrijeme podnošenja tužbe, za razvod braka mjerodavna su kumulativno prava obiju država čiji su oni državljani.

Ako se brak ne bi mogao razvesti po pravu određenom u stavku 2. ovog članka, za razvod braka mjerodavno je pravo Republike Hrvatske ako je jedan od bračnih drugova imao u vrijeme podnošenja tužbe prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Ako je jedan od bračnih drugova državljanin Republike Hrvatske koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, a brak se ne bi mogao razvesti po pravu određenom u stavku 2. ovog članka, za razvod braka mjerodavno je pravo Republike Hrvatske.

Članak 36.

Za osobne i zakonske **imovinske odnose bračnih drugova** mjerodavno je pravo države čiji su oni državljani.

Ako su bračni drugovi državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj imaju prebivalište.

Ako bračni drugovi nemaju ni zajedničko državljanstvo ni prebivalište u istoj državi, mjerodavno je pravo države u kojoj su imali posljednje zajedničko prebivalište.

Ako se mjerodavno pravo ne može odrediti prema st. od 1. do 3. ovog članka, mjerodavno je pravo Republike Hrvatske.

Članak 37.

Za **ugovorne imovinske odnose bračnih drugova** mjerodavno je pravo koje je u vrijeme sklapanja ugovora bilo mjerodavno za osobne i zakonske imovinske odnose.

Ako pravo određeno u stavku 1. ovog članka predviđa da bračni drugovi mogu izabrati pravo koje je mjerodavno za bračno-imovinski ugovor, mjerodavno je pravo koje su oni izabrali.

Članak 38.

Ako je brak nevažeći ili je prestao, za osobne i zakonske imovinske odnose mjerodavno je pravo određeno u članku 36. ovog zakona.

U slučajevima navedenima u članku 36. ovog zakona za ugovorne imovinske odnose bračnih drugova mjerodavno je pravo određeno u članku 37. ovog zakona.

Članak 39.

Za **imovinske odnose osoba koje žive u izvanbračnoj zajednici** mjerodavno je pravo države čiji su oni državljani.

Ako osobe iz stavaka 1. ovog članka nemaju isto državljanstvo, mjerodavno je pravo države u kojoj imaju zajedničko prebivalište.

Za ugovorne imovinske odnose između osoba koje žive u izvanbračnoj zajednici mjerodavno je pravo koje je u vrijeme sklapanja ugovora bilo mjerodavno za njihove imovinske odnose.

Članak 40.

Za odnose između **roditelja i djece** mjerodavno je pravo države čiji su oni državljani.

Ako su roditelji i djeca državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj svi oni imaju prebivalište.

Ako su roditelji i djeca državljani različitih država, a nemaju prebivalište u istoj državi, mjerodavno je pravo Republike Hrvatske ako je dijete ili koji od roditelja državljanin Republike Hrvatske.

Za odnose između roditelja i djece što nisu predviđeni u st. od 1. do 3. ovog članka mjerodavno je pravo države čiji je državljanin dijete.

Članak 41.

Za priznavanje, utvrđivanje ili osporavanje **očinstva** odnosno materinstva mjerodavno je pravo države čiji je državljanin u vrijeme rođenja djeteta bila osoba čije se očinstvo odnosno materinstvo priznaje, utvrđuje ili osporava.

Članak 42.

Za obvezu **uzdržavanja između krvnih srodnika**, osim roditelja i djece, ili za obvezu uzdržavanja srodnika po tazbini, mjerodavno je pravo države čiji je državljanin srodnik od kojega se zahtijeva uzdržavanje.

Članak 43.

Za **pozakonjenje** mjerodavno je pravo države čiji su državljani roditelji, a ako roditelji nisu državljani iste države - pravo države onog roditelja po kojemu je pozakonjenje pravovaljano.

Ako po pravu određenom u stavku 1. ovog članka nema uvjeta za pozakonjenje, a roditelji i dijete imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjerodavno je pravo Republike Hrvatske.

Za pristanak djeteta, druge osobe ili državnog organa za pozakonjenje mjerodavno je pravo države čiji je državljanin dijete.

Članak 44.

Za uvjete zasnivanja **usvojenja** i prestanka usvojenja mjerodavno je pravo države čiji su državljani usvojitelj i usvojenik.

Ako su usvojitelj i usvojenik državljani različitih država, za uvjete zasnivanja usvojenja i prestanka usvojenja mjerodavna su kumulativno prava obiju država čiji su oni državljani.

Ako bračni drugovi zajednički usvajaju, za uvjete zasnivanja usvojenja i prestanka usvojenja, osim prava države čiji je državljanin usvojenik, mjerodavna su i prava država čiji su državljani i jedan i drugi bračni drug.

Za oblik usvojenja mjerodavno je pravo mjesta gdje se usvojenje zasniva.

Članak 45.

Za učinak usvojenja mjerodavno je pravo države čiji su državljani usvojitelj i usvojenik u vrijeme zasnivanja usvojenja.

Ako su usvojitelj i usvojenik državljani različitih država mjerodavno je pravo države u kojoj imaju prebivalište.

Ako su usvojitelj i usvojenik državljani različitih država, a nemaju prebivalište u istoj državi, mjerodavno je pravo Republike Hrvatske ako je jedan od njih državljanin Republike Hrvatske.

Ako ni usvojitelj ni usvojenik nisu državljani Republike Hrvatske, mjerodavno je pravo države čiji je državljanin usvojenik.

Glava treća NADLEŽNOST I POSTUPAK

Nadležnost suda i drugih organa Republike Hrvatske u stvarima s međunarodnim elementom

Članak 46.

Nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako tuženik ima prebivalište odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj.

Ako tuženik nema prebivalište u Republici Hrvatskoj niti u kojoj drugoj državi, nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako tuženik ima boravište u Republici Hrvatskoj.

Ako su parnične stranke državljani Republike Hrvatske, nadležnost suda Republike Hrvatske postoji i kad tuženik ima boravište u Republici Hrvatskoj.

Ako u parnici ima više tuženika sa svojstvom materijalnih suparničara, nadležnost suda Republike Hrvatske postoji i kad jedan od tuženika ima prebivalište odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj.

Kad se o pravnom odnosu odlučuje u izvanparničnom postupku, nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako osoba prema kojoj je podnesen zahtjev ima prebivalište odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj, a kad u postupku sudjeluje samo jedna osoba ako ta osoba ima prebivalište odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 47.

Isključiva nadležnost suda Republike Hrvatske postoji kada je to ovim ili drugim zakonom Republike Hrvatske izričito određeno.

Članak 48.

Ako u stranoj državi postoji nadležnost stranog suda u sporovima protiv državljanina Republike Hrvatske po kriterijima o nadležnosti kojih nema u odredbama o nadležnosti suda Republike Hrvatske, ti će kriteriji biti mjerodavni za postojanje nadležnosti suda Republike Hrvatske u sporovima u kojima je tuženik državljanin te strane države.

Članak 49.

Stranke se mogu sporazumjeti o nadležnosti stranog suda samo ako je barem jedna od njih strani državljanin ili pravna osoba sa sjedištem u inozemstvu a nije riječ o sporu za koji postoji, prema odredbama ovoga zakona ili drugog zakona Republike Hrvatske, isključiva nadležnost suda Republike Hrvatske.

Stranke se mogu sporazumjeti o nadležnosti suda Republike Hrvatske ako je barem jedna stranka državljanin Republike Hrvatske ili pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Odredbe st. 1. i 2. ovog članka ne primjenjuju se kad je riječ o nadležnosti u stvarima iz čl. od 61, do 70. ovog zakona.

Članak 50.

Kad nadležnost suda Republike Hrvatske ovisi o pristanku tuženika da sudi sud Republike Hrvatske, smatra se da je tuženik dao pristanak podnošenjem odgovora na tužbu odnosno prigovora na platni nalog, a nije osporio nadležnost ili se upustio u raspravu.

Članak 51.

Kad je odredbama ovog zakona nadležnost suda Republike Hrvatske određena pod pretpostavkom da parnična stranka ima državljanstvo Republike Hrvatske, ta nadležnost postoji i za osobe bez državljanstva koje imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Odredba stavaka 1. ovog članka odgovarajuće se primjenjuje i na nadležnost drugih organa Republike Hrvatske .

Članak 52.

U sporovima protiv državljanina Republike Hrvatske koji žive u inozemstvu, gdje su ih na službu ili na rad uputili državni organi, poduzeća ili druga (društvena) pravna osoba, nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako su oni imali prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 53.

U sporovima o izvanugovornoj odgovornosti za štetu nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako ta nadležnost postoji prema odredbama članka 46. i čl. od 50. do 52. ovog zakona ili ako je šteta nastala na teritoriju Republike Hrvatske.

Odredba stavaka 1. ovog članka primjenjivat će se i u sporovima protiv zajednice osiguranja imovine i osoba radi naknade štete trećim osobama na temelju propisa o neposrednoj odgovornosti te zajednice, a i u sporovima o regresnim zahtjevima po osnovi naknade štete protiv regresnih dužnika.

Članak 54.

U sporovima o imovinskopравnim zahtjevima nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako se na teritoriju Republike Hrvatske nalazi imovina tuženika ili predmet koji se traži tužbom.

Nadležnost suda Republike Hrvatske postoji i u sporovima zbog obveza nastalih za vrijeme boravka tuženika u Republici Hrvatskoj.

Članak 55.

U sporovima protiv fizičke i pravne osobe koja ima sjedište u inozemstvu za obveze koje su nastale u Republici Hrvatskoj ili koje se moraju izvršiti na teritoriju Republike Hrvatske nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako ta osoba ima na teritoriju Republike Hrvatske svoje predstavništvo ili zastupništvo ili ako je u Republici Hrvatskoj sjedište tvrtke kojoj je povjereno obavljanje njezinih poslova.

Članak 56.

Isključiva nadležnost suda Republike Hrvatske postoji u sporovima o pravu raspolaganja nekretninom u društvenom vlasništvu u sporovima o pravu vlasništva i o drugim stvarnim pravima na nekretnini u vlasništvu građana i građanskih pravnih osoba, u sporovima zbog smetanja posjeda na nekretnini te u sporovima nastalima iz zakupnih ili najamnih odnosa u pogledu nekretnine, ili iz ugovora o upotrebi stana ili poslovnih prostorija, ako se nekretnina nalazi na teritoriju Republike Hrvatske .

Članak 57.

U sporovima zbog smetanja posjeda na pokretnim stvarima nadležnost suda Republike Hrvatske postoji prema odredbama članka 46. čl. 50. i 51. ovog zakona ili ako je na teritoriju Republike Hrvatske nastalo smetanje.

Članak 58.

U sporovima o pravu raspolaganja i o založnom pravu na zrakoplovu, pomorskom brodu i brodu unutrašnje plovidbe u društvenom vlasništvu, o pravu vlasništva i o drugim pravima na brodu i zrakoplovu u vlasništvu građana i građanskih pravnih osoba, te o zakupnim odnosima u pogledu zrakoplova i broda, nadležnost suda Republike Hrvatske postoji i kad se na teritoriju Republike Hrvatske vodi upisnik u koji je zrakoplov odnosno brod upisan.

U sporovima zbog smetanja posjeda na zrakoplovu a brodu iz stavaka 1. ovog članka nadležnost suda Republike Hrvatske postoji i kad se na teritoriju Republike Hrvatske vodi upisnik u koji je zrakoplov odnosno brod upisan, ili kad je na teritoriju Republike Hrvatske nastalo smetanje.

Članak 59.

U sporovima o imovinskim odnosima bračnih drugova što se tiče imovine u Republici Hrvatskoj nadležnost suda Republike Hrvatske postoji i kad tuženik nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, a tužitelj u vrijeme podnošenja tužbe ima prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj.

Ako se veći dio imovine nalazi u Republici Hrvatskoj, a drugi dio u inozemstvu, sud Republike Hrvatske može odlučivati o imovini koja se nalazi u inozemstvu samo u sporu u kojem se odlučuje i o imovini u Republici Hrvatskoj, i to samo ako tuženik pristaje da sudi sud Republike Hrvatske.

Članak 60.

Odredbama članka 59. ovog zakona ne dira se u odredbe o isključivoj nadležnosti suda Republike Hrvatske u imovinskopравnim sporovima.

Nadležnost suda Republike Hrvatske u sporovima o imovinskim odnosima bračnih drugova prema odredbama ovog zakona postoji bez obzira na to traje li brak ili je prestao, ili je utvrđeno da brak ne postoji.

Članak 61.

Nadležnost suda Republike Hrvatske postoji u sporovima radi utvrđivanja postojanja ili nepostojanja braka, poništaja braka ili razvoda braka (bračni sporovi) i kad tuženik nema prebivalište u Republici Hrvatskoj:

- 1) ako su oba bračna druga državljani Republike Hrvatske, bez obzira na to gdje imaju prebivalište, ili
- 2) ako je tužitelj državljanin Republike Hrvatske i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, ili
- 3) ako su bračni drugovi imali svoje posljednje prebivalište u Republici Hrvatskoj, a tužitelj u vrijeme podnošenja tužbe ima prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj.

Ako je tuženi bračni drug državljanin Republike Hrvatske i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, nadležnost suda Republike Hrvatske je isključiva.

Članak 62.

Nadležnost suda Republike Hrvatske u sporovima iz članka 61. ovog zakona postoji i kad su bračni drugovi strani državljani koji su imali posljednje zajedničko prebivalište u Republici Hrvatskoj ili kad tužitelj ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, ali samo ako u tim slučajevima tuženik pristaje da sudi sud Republike Hrvatske i ako je po propisima države čiji su državljani bračni drugovi dopuštena ta nadležnost.

Članak 63.

U sporovima za razvod braka nadležnost suda Republike Hrvatske postoji i ako je tužitelj državljanin Republike Hrvatske, a pravo države čiji bi sud bio nadležan ne predviđa ustanovu razvoda braka.

Članak 64.

U sporovima za utvrđivanje ili osporavanje očinstva ili materinstva nadležnost suda Republike Hrvatske postoji i kad tuženik nema prebivalište u Republici Hrvatskoj:

- 1) ako su tužitelj i tuženik državljani Republike Hrvatske, bez obzira na to gdje imaju prebivalište, ili
- 2) ako je tužitelj državljanin Republike Hrvatske i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Ako je tužba podnesena protiv djeteta koje je državljanin Republike Hrvatske i ima prebivalište odnosno boravište u Republici Hrvatskoj, nadležnost suda Republike Hrvatske je isključiva.

Članak 65.

Nadležnost suda Republike Hrvatske u sporovima iz članka 64. ovog zakona postoji i kad su stranke strani državljani ako tužitelj ili jedan od tužitelja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, ali samo ako tuženik pristaje da sudi sud Republike Hrvatske i ako je po propisima države čiji je on državljanin dopuštena ta nadležnost.

Članak 66.

Nadležnost suda Republike Hrvatske postoji u sporovima o čuvanju, podizanju i odgoju djece koja su pod roditeljskim staranjem i kad tuženik nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, ako su oba roditelja državljani Republike Hrvatske.

Ako su tuženik i dijete državljani Republike Hrvatske i ako oboje imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, nadležnost suda Republike Hrvatske je isključiva.

Odredbe st. 1. i 2. ovog članka te odredbe članka 46. ovog zakona odgovarajuće se primjenjuju i na određivanje nadležnosti drugih organa Republike Hrvatske kad odlučuju o čuvanju, podizanju i odgoju djece pod roditeljskim staranjem.

Članak 67.

Nadležnost suda Republike Hrvatske u sporovima o zakonskom uzdržavanju djece postoji i kad tuženik nema prebivalište u Republici Hrvatskoj:

- 1) ako dijete podnosi tužbu i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, ili
- 2) ako su tužitelj i tuženik državljani Republike Hrvatske, bez obzira na to gdje imaju prebivalište, ili

3) ako je tužitelj maloljetno dijete i državljanin je Republike Hrvatske.

Nadležnost suda Republike Hrvatske u sporovima o zakonskom uzdržavanju koji nisu navedeni u stavku 1. ovog članka postoji i kad tuženik nema prebivalište u Republici Hrvatskoj ako je tužitelj državljanin Republike Hrvatske i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Nadležnost suda Republike Hrvatske u sporovima o zakonskom uzdržavanju između bračnih drugova i između bivših bračnih drugova postoji i ako su bračni drugovi imali svoje posljednje zajedničko prebivalište u Republici Hrvatskoj, a tužitelj u vrijeme suđenja i dalje ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 68.

Nadležnost suda Republike Hrvatske u sporovima a zakonskom uzdržavanju postoji i ako tuženik ima imovinu u Republici Hrvatskoj iz koje se može naplatiti uzdržavanje.

Članak 69.

Pri odlučivanju o lišenju i vraćanju roditeljskog prava, produženju roditeljskog prava, stavljanju roditelja u položaj staratelja u pogledu upravljanja dječjom imovinom, proglašenju djeteta rođenim u braku te pri odlučivanju o drugim stvarima koje se odnose na osobno stanje i odnose između roditelja i djece, nadležnost suda Republike Hrvatske postoji i kad ne postoje pretpostavke iz članka 46. stavaka 4. ovog zakona ako su podnositelj zahtjeva i osoba prema kojoj se podnosi zahtjev državljani Republike Hrvatske odnosno kad u postupku sudjeluje samo jedna osoba ako je ta osoba državljanin Republike Hrvatske.

Članak 70.

Za davanje dozvole za stupanje u brak nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako je podnositelj zahtjeva državljanin Republike Hrvatske odnosno ako je jedan od podnositelja zahtjeva državljanin Republike Hrvatske, bez obzira na to gdje osobe koje žele stupiti u brak imaju prebivalište.

Nadležnost suda Republike Hrvatske isključiva je ako je maloljetnik koji traži dozvolu za stupanje u brak državljanin Republike Hrvatske odnosno ako su obje osobe koje žele stupiti u brak državljani Republike Hrvatske, a brak se sklapa u inozemstvu.

Članak 71.

Za raspravu nepokretne ostavine (ostavštine) državljanina Republike Hrvatske postoji isključiva nadležnost suda Republike Hrvatske ako se ta ostavina nalazi u Republici Hrvatskoj.

Ako se nepokretna ostavina državljanina Republike Hrvatske nalazi u inozemstvu, nadležnost suda Republike Hrvatske postoji samo ako po pravu države u kojoj se nalaze nekretnine nije nadležan njezin organ.

Nadležnost suda Republike Hrvatske za raspravu pokretne ostavine državljanina Republike Hrvatske postoji ako se pokretnine nalaze na teritoriju Republike Hrvatske ili ako po pravu države u kojoj se pokretnine nalaze nije nadležan strani organ odnosno ako taj organ odbija da raspravlja ostavinu.

Odredbе st. od 1. do 3. ovog članka odnose se i na nadležnost u sporovima iz nasljednopravnih odnosa i na sporove o potraživanjima vjerovnika prema ostavini.

Članak 72.

Za raspravu nepokretne ostavine stranog državljanina postoji isključiva nadležnost suda Republike Hrvatske ako se nekretnine nalaze u Republici Hrvatskoj.

Za raspravu pokretne ostavine stranog državljanina koja se nalazi u Republici Hrvatskoj nadležan je sud Republike Hrvatske, osim ako u državi ostavitelja sud nije nadležan za raspravu pokretne imovine državljanina Republike Hrvatske.

Odredbe st. 1. i 2. ovog članka odnose se i na nadležnost u sporovima iz nasljednopravnih odnosa i u sporovima o potraživanjima vjerovnika prema ostavini.

Kad ne postoji nadležnost suda Republike Hrvatske za raspravu ostavine stranog državljanina, sud može odrediti mjere za osi-guranje ostavine te za zaštitu prava prema ostavini koja se nalazi u Republici Hrvatskoj.

Članak 73.

Za raspravu nepokretne ostavine osobe bez državljanstva, osobe čije se državljanstvo ne može utvrditi ili osobe koja ima status izbjeglice, isključiva nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako se nekretnina nalazi na teritoriju Republike Hrvatske.

Za raspravu pokretne ostavine osobe bez državljanstva, osobe čije se državljanstvo ne može utvrditi ili osobe koja ima status izbjeglice, nadležnost suda Republike Hrvatske postoji ako se pokretnine nalaze u Republici Hrvatskoj ili ako je ostavitelj u vrijeme smrti imao prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Odredbe st. 1. i 2. ovog članka odnose se i na nadležnost u sporovima iz nasljednopravnih odnosa i u sporovima o potraživanjima vjerovnika prema ostavini.

Ako ostavitelj nije imao prebivalište u Republici Hrvatskoj, odgovarajuće će se primjenjivati odredbe koje važe za raspravu ostavine stranog državljanina, razumijevajući pod stranom državom državu u kojoj je ostavitelj u vrijeme smrti imao prebivalište.

Članak 74.

Organ Republike Hrvatske isključivo je nadležan da odlučuje o usvojenju te o prestanku usvojenja osobe koja je državljanin Republike Hrvatske i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Organ Republike Hrvatske nadležan je da odlučuje o usvojenju te o prestanku usvojenja ako je osoba koja usvaja državljanin Republike Hrvatske i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj

Kad bračni drugovi zajednički usvajaju, za nadležnost organa Republike Hrvatske dovoljno je da je jedan od bračnih drugova državljanin Republike Hrvatske i da ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 75.

Organ Republike Hrvatske isključivo je nadležan u stvarima starateljstva državljanina Republike Hrvatske bez obzira na to gdje imaju prebivalište, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 76.

Organ Republike Hrvatske neće donijeti odluku i poduzimati mjere u stvarima starateljstva državljanina Republike Hrvatske koji ima prebivalište u inozemstvu ako utvrdi da je organ nadležan po pravu strane države donio odluku ili poduzeo mjere kojima je osigurana zaštita ličnosti, prava i interesa državljanina Republike Hrvatske.

Članak 77.

Organ Republike Hrvatske poduzet će nužne privremene mjere radi zaštite ličnosti, prava i interesa stranog državljanina koji se nalazi ili ima imovinu u Republici Hrvatskoj, o čemu će obavijestiti organ države čiji je državljanin ta osoba.

Organ Republike Hrvatske donijet će odluku i poduzeti mjere u stvarima starateljstva stranog državljanina koji ima prebivalište u Republici Hrvatskoj ako zaštitu njegove ličnosti, prava i interesa nije osigurao organ države čiji je on državljanin.

Članak 78.

Sud Republike Hrvatske isključivo je nadležan za proglašenje nestalog državljanina Republike Hrvatske umrlim bez obzira na to gdje je imao prebivalište.

Pred sudom Republike Hrvatske može se po pravu Republike Hrvatske dokazivati smrt stranog državljanina koji je umro na teritoriju Republike Hrvatske.

2. Ostale odredbe

Članak 79.

Za stranačku i parničnu sposobnost fizičke osobe mjerodavno je pravo države čiji je ona državljanin.

Ako strani državljanin nije parnično sposoban prema odredbi stavaka 1. ovog članka, a parnično je sposoban prema pravu Republike Hrvatske, može sam poduzimati radnje u postupku.

Zakonski zastupnik stranog državljanina iz stavaka 2. ovog članka može poduzimati radnje u postupku samo dok taj strani državljanin ne izjavi da sam preuzima vođenje parnice.

Za stranačku sposobnost strane pravne osobe mjerodavno je pravo predviđeno u članku 17. ovog zakona.

Članak 80.

Sud Republike Hrvatske prekinut će postupak na zahtjev stranke ako je u toku spor pred stranim sudom u istoj pravnoj stvari i između istih stranaka, i to:

- 1) ako je prvo pred stranim sudom pokrenut postupak u vezi s tim sporom;
- 2) ako je riječ o sporu za čije suđenje ne postoji isključiva nadležnost suda Republike Hrvatske;
- 3) ako postoji uzajamnost.

Članak 81.

Za ocjenu nadležnosti suda Republike Hrvatske značajne su činjenice koje postoje u vrijeme kad parnica počinje teći.

Članak 82.

Kad strani državljanin ili osoba bez državljanstva koja nema prebivalište u Republici Hrvatskoj pokreće parnicu pred sudom Republike Hrvatske, dužan je tuženiku, na njegov zahtjev, osigurati parnične troškove.

Tuženik je dužan zahtjev iz stavaka 1. ovog članka staviti najkasnije na pripremnom ročištu, a ako pripremno ročište nije održano - na prvom ročištu za glavnu raspravu prije nego što se upusti u raspravu o glavnoj stvari odnosno čim je saznao da postoje pretpostavke za traženje osiguranja.

Osiguranje parničnih troškova daje se u novcu, ali sud može odobriti da se osiguranje daje i u drugome pogodnom obliku.

Članak 83.

Tuženik nema pravo na osiguranje parničnih troškova:

- 1) ako u državi čiji je državljanin tužitelj državljani Republike Hrvatske nisu dužni davati osiguranje;
- 2) ako tužitelj uživa u Republici Hrvatskoj pravo azila;
- 3) ako se tužbeni zahtjev odnosi na potraživanje tužitelja iz njegova radnog odnosa u Republici Hrvatskoj;
- 4) ako je riječ o bračnim sporovima ili sporovima o utvrđivanju ili osporavanju očinstva ili materinstva te ako je riječ o zakonskom uzdržavanju;
- 5) ako je riječ o mjeničnoj ili čekovnoj tužbi, protutužbi ili izdavanju platnog naloga.

Ako se sumnja da su državljani Republike Hrvatske u smislu točke 1. stavka 1. ovoga članka dužni dati osiguranje u državi čiji je državljanin tužitelj, objašnjenje daje Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske.

Članak 84.

Sud će u rješenju kojim se usvaja zahtjev za osiguranje parničnih troškova odrediti iznos osiguranja i rok u kojem se osiguranje mora dati, a upozorit će tužitelja na posljedice, što ih zakon predviđa ako ne bude dokazano da je osiguranje dano u određenom roku.

Ako tužitelj u određenom roku ne dokaže da je dao osiguranje za parnične troškove, smatrat će se da je tužba povučena odnosno da je tužitelj odustao od pravnog lijeka ako je zahtjev za osiguranje stavljen tek u postupku u povodu pravnog lijeka.

Tuženik koji je pravovremeno stavio zahtjev da mu tužitelj osigura parnične troškove nije dužan nastaviti postupak u glavnoj stvari sve dok se pravomoćno ne odluči o njegovu zahtjevu, a ako zahtjev bude usvojen - dok tužitelj ne položi osiguranje.

Ako sud odbije zahtjev za osiguranje parničnih troškova, može odlučiti da se postupak nastavi i prije nego što rješenje o odbijanju postane pravomoćno.

Članak 85.

Strani državljani imaju pravo na oslobađanje plaćanja parničnih troškova uz uvjete uzajamnosti.

Ako se sumnja u postojanje uzajamnosti, objašnjenje u pogledu oslobađanja plaćanja parničnih troškova daje Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske.

Uzajamnost iz stavaka 1. ovog članka ne predstavlja uvjet za ostvarivanje prava na oslobađanje plaćanja parničnih troškova, ako strani državljanin ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Osoba bez državljanstva ima pravo na oslobađanje plaćanja parničnih troškova ako ima prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj.

Glava četvrta PRIZNANJE I IZVRŠENJE STRANIH ODLUKA

1. Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka

Članak 86.

Strana sudska odluka izjednačuje se s odlukom suda Republike Hrvatske i ima pravni učinak u Republici Hrvatskoj samo ako je prizna sud Republike Hrvatske.

Stranom sudskom odlukom, prema stavku 1. ovog članka, smatra se i nagodba sklopljena pred sudom (sudska nagodba).

Stranom sudskom odlukom smatra se i odluka drugog organa koja je u državi u kojoj je donesena izjednačena sa sudskom odlukom odnosno sudskom nagodbom ako se njome reguliraju odnosi predviđeni u članku 1. ovog zakona.

Članak 87.

Strana sudska odluka priznat će se ako je podnositelj zahtjeva za priznanje uz tu odluku podnio i potvrdu nadležnoga stranog suda odnosno drugog organa o pravomoćnosti te odluke po pravu države u kojoj je donesena.

Članak 88.

Sud Republike Hrvatske odbit će priznanje strane sudske odluke ako u povodu prigovora osobe protiv koje je ta odluka donesena utvrdi da ta osoba nije mogla sudjelovati u postupku zbog nepravilnosti u postupku.

Osobito će se smatrati da osoba protiv koje je donesena strana sudska odluka nije mogla sudjelovati u postupku zbog toga što joj poziv, tužba ili rješenje kojim je započet postupak nije bilo osobno dostavljeno odnosno što uopće nije ni pokušana osobna dostava, osim ako se bilo na koji način upustila u raspravu o glavnoj stvari u prvostepenom postupku.

Članak 89.

Strana sudska odluka neće se priznati ako u toj stvari postoji isključiva nadležnost suda ili drugog organa Republike Hrvatske.

Ako tuženik traži priznanje strane sudske odluke koja je donesena u bračnom sporu ili ako to traži tužitelj, a tuženik se ne protivi, isključiva nadležnost suda Republike Hrvatske nije smetnja za priznanje te odluke.

Članak 90.

Strana sudska odluka neće se priznati ako je u istoj stvari sud ili drugi organ Republike Hrvatske donio pravomoćnu odluku ili ako je u Republici Hrvatskoj priznata neka druga strana sudska odluka koja je donesena u istoj stvari.

Sud će zastati s priznanjem strane sudske odluke ako je pred sudom Republike Hrvatske u toku ranije pokrenuta parnica u istoj pravnoj stvari i među istim strankama do pravomoćnog okončanja te parnice.

Članak 91.

Strana sudska odluka neće se priznati ako je u suprotnosti s Ustavom Republike Hrvatske utvrđenim osnovama državnog uređenja.

Članak 92.

Strana sudska odluka neće se priznati ako ne postoji uzajamnost.

Nepostojanje uzajamnosti nije smetnja za priznanje strane sudske odluke donesene u bračnom sporu i u sporu radi utvrđivanja i osporavanja očinstva ili materinstva te ako priznanje ili izvršenje strane sudske odluke traži državljanin Republike Hrvatske.

Postojanje uzajamnosti što se tiče priznanja strane sudske odluke pretpostavlja se dok se ne dokaže suprotno, a ako se sumnja u postojanje uzajamnosti objašnjenje daje Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske.

Članak 93.

Ako je pri odlučivanju o osobnom stanju (statusu) državljanina Republike Hrvatske trebalo po ovom zakonu primijeniti pravo Republike Hrvatske, strana sudska odluka priznat će se i kad je primijenjeno strano pravo ako ta odluka bitno ne odstupa od prava Republike Hrvatske koje se primjenjuje na takav odnos.

Članak 94.

Odluke stranih sudova koje se odnose na osobno stanje (status) državljanina države o čijoj je odluci riječ priznaju se u Republici Hrvatskoj bez sudskog preispitivanja prema čl. 89, 91. i 92. ovog zakona.

Ako nadležni organ Republike Hrvatske smatra da se strana sudska odluka odnosi na osobno stanje (status) državljanina Republike Hrvatske, takva odluka, da bi bila priznata, podliježe preispitivanju prema odredbama čl. od 87. do 92. ovog zakona.

Članak 95.

Ako se strana sudska odluka odnosi na osobno stanje (status) stranaca koji nisu državljani države koja je donijela tu odluku, odluka će se priznati samo ako udovoljava uvjetima za priznanje u državi čiji su državljani te osobe.

Članak 96.

Na izvršenje strane sudske odluke primjenjuju se odredbe čl. od 87. do 92. ovog zakona.

Podnositelj zahtjeva za izvršenje strane sudske odluke, osim potvrde iz članka 87. ovog zakona, treba da podnese i potvrdu o izvršnosti te odluke po pravu države u kojoj je donesena.

2. Priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka

Članak 97. do 100.

Ukinut.

3. Postupak priznanja i izvršenja stranih sudskih i arbitražnih odluka

Članak 101.

Za priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka i stranih arbitražnih odluka mjesno je nadležan sud na čijem području treba provesti postupak priznanja odnosno izvršenja.

Sud će se ograničiti na to da ispita postoje li uvjeti iz čl. od 86. do 100. ovog zakona, a ako smatra potrebnim, objašnjenje može tražiti i od suda koji je donio odluku i od stranaka.

Protiv rješenja o priznanju odnosno izvršenju odluke stranke mogu izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

O žalbi protiv rješenja iz stavaka 3. ovog članka odlučuje drugostepeni sud.

Ako o priznanju strane odluke nije doneseno posebno rješenje, svaki sud može o priznanju te odluke rješavati u postupku kao o prethodnom pitanju, ali samo s učinkom za taj postupak.

Priznanje odluke stranog suda u stvarima koje se odnose na osobno stanje (status) ovlašten je tražiti svatko tko za to ima pravni interes.

Glava peta POSEBNE ODREDBE

Članak 102.

Državljanima Republike Hrvatske mogu u inozemstvu sklopiti brak pred ovlaštenim konzularnim predstavništvom ili diplomatskim predstavništvom Republike Hrvatske koje obavlja konzularne poslove, ako se tome ne protivi država u kojoj se nalazi predstavništvo Republike Hrvatske ili ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

Funkcionar koji rukovodi Ministarstvom inozemnih poslova Republike Hrvatske odredit će predstavništva pred kojima se u inozemstvu mogu sklapati brakovi između državljanina Republike Hrvatske.

Članak 103.

Poslove starateljstva za državljane Republike Hrvatske koji se nalaze u inozemstvu obavlja konzularno predstavništvo ili diplomatsko predstavništvo Republike Hrvatske koje obavlja konzularne poslove, ako se tome ne protivi država u kojoj se nalazi predstavništvo Republike Hrvatske, ili ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

Članak 104.

Državljaninu Republike Hrvatske može u inozemstvu sastaviti oporuku, prema odredbama koje važe za sastavljanje sudske oporuke, konzularno predstavništvo ili diplomatsko predstavništvo Republike Hrvatske koje obavlja konzularne poslove.

Članak 105.

Konzularna predstavništva Republike Hrvatske ili diplomatska predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu koja obavljaju konzularne poslove mogu ovjeravati potpise, rukopise i prijepise u skladu s međunarodnim ugovorima i propisima zemalja prijema.

Funkcionar koji rukovodi Ministarstvom inozemnih poslova Republike Hrvatske općim aktom pobliže određuje obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 106.

Potvrdu o propisima koji važe ili su važili u Republici Hrvatskoj, radi njihove upotrebe pred organima strane države, izdaje Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske.

U potvrdi iz stavka 1. ovog članka navodi se naziv propisa, datum kad je donesen odnosno kad je prestao važiti i doslovni tekst odgovarajućih odredaba tog propisa.

Glava šesta PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 107.

Odredbe ovog zakona neće se primjenjivati na odnose koji su nastali prije njegova stupanja na snagu.

Članak 108.

Na dan stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti:

- 1) odredbe čl. od 28. do 32, članaka 70. stavaka 5, članaka 88. stavaka 1, čl. od 169. do 171, članaka 178. i članaka 222. Zakona o parničnom postupku (»Službeni list SFRJ«, br. 4/77, 36/77 i 36/80);
- 2) odredbe čl. od 16. do 22. Uvodnog zakona za Zakon o parničnom postupku (»Službeni list SFRJ«, br. 4 /57);
- 3) odredba članaka 26. Osnovnog zakona o braku (»Službeni list SFRJ«, br. 28/65);
- 4) odredba članaka 29. Osnovnog zakona o starateljstvu (»Službeni list SFRJ", br. 16/65);
- 5) odredbe čl. 187. i 188. Zakona o nasljeđivanju (»Službeni list SFRJ", br. 42/65).

Članak 109.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. siječnja 1983.